

**PODREĆCZNIK JĘZYKA
KOREAŃSKIEGO**

**Halina Ogarek-Czój • Romuald Huszcza
• Gunn-Young Choi**

**PODREČZNIK JĘZYKA
KOREAŃSKIEGO**

Część II

kurs dla zaawansowanych

wydanie drugie

Wydawnictwo Akademickie

DIALOG

Warszawa 2004

Do druku opiniowali
Krystyna Okazaki
Alfred F. Majewicz

Projekt okładki
Tadeusz Walter

Skład komputerowy
Michał Piskorski

Korekta tekstu koreańskiego
Haekyeong Lee

Redakcja i korekta
Anna Adamiak

Copyright © by Wydawnictwo Akademickie Dialog 1994

Książka dofinansowana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu

Wydanie drugie

ISBN 83-900564-7-X

Wydawnictwo Akademickie DIALOG
00-112 Warszawa, ul. Bagno 3/218
tel./faks 620 87 03
e-mail: editions@dialog.edu.com.pl
<http://www.dialog.edu.com.pl>

Druk i oprawa: Sowa – druk na życzenie®
www.sowadruk.pl tel. 022 431-81-40
www.wyczerpane.pl

할리나 오가릭-최
로무알드 후스차
최 건 영 (崔建永)

한 국 어

제 2 권
(중급·고급)

학 술 출 판 <디알로그>
바 르 샹 바
2004

Spis treści

Podstawy morfologii i składni koreańskiej	11
Lekcja 1	
Uniwersytety w Korei	71
Dialogi	72
Słówka i zwroty	73
Komentarz gramatyczny	75
Ćwiczenia	81
Przekład na język polski	94
Lekcja 2	
Biblioteka Uniwersytecka	97
Dialogi	98
Słówka i zwroty	99
Komentarz gramatyczny	100
Ćwiczenia	104
Przekład na język polski	116
Lekcja 3	
Międzynarodowy Port Lotniczy Kimp'o	119
Dialogi	120
Słówka i zwroty	121
Komentarz gramatyczny	122
Ćwiczenia	130
Przekład na język polski	142
Lekcja 4	
Seul i dzieje Półwyspu Koreańskiego	145
Dialogi	146
Słówka i zwroty	148
Komentarz gramatyczny	149

Ćwiczenia	151
Przekład na język polski	157
Lekcja 5	
Centrum Seulu i okolice	161
Dialogi	162
Słówka i zwroty	165
Komentarz gramatyczny	167
Ćwiczenia	170
Przekład na język polski	179
Lekcja 6	
Apteka i szpital	185
Dialogi	186
Słówka i zwroty	188
Komentarz gramatyczny	191
Ćwiczenia	194
Przekład na język polski	201
Lekcja 7	
Poczta i telekomunikacja	205
Dialogi	206
Słówka i zwroty	207
Komentarz gramatyczny	209
Ćwiczenia	213
Przekład na język polski	219
Lekcja 8	
Dom towarowy i sklep samoobsługowy	223
Dialogi	224
Słówka i zwroty	227
Komentarz gramatyczny	230
Ćwiczenia	234
Przekład na język polski	239

Lekcja 9

Łaźnia i fryzjer	245
Dialogi	247
Słówka i zwroty	249
Komentarz gramatyczny	251
Ćwiczenia	254
Przekład na język polski	258

Lekcja 10

Metro i autobus	263
Dialogi	265
Słówka i zwroty	266
Komentarz gramatyczny	269
Ćwiczenia	272
Przekład na język polski	274

Lekcja 11

Kim Chiha i jego filozofia życia	279
Dialogi	281
Słówka i zwroty	284
Komentarz gramatyczny	287
Ćwiczenia	290
Przekład na język polski	293

Lekcja 12

Hwang Byöng-ki - mistrz gry na kayagŭm	299
Dialogi	301
Słówka i zwroty	304
Komentarz gramatyczny	306
Ćwiczenia	308
Przekład na język polski	310

Lekcja 13	
Koreańskie środki masowego przekazu	317
Dialogi	318
Słówka i zwroty	321
Komentarz gramatyczny	323
Ćwiczenia	324
Przekład na język polski	327
Lekcja 14	
Powstanie <i>hangŭl</i> - dwa nie rozwiązane problemy	333
Słówka i zwroty	334
Komentarz gramatyczny	335
Ćwiczenia.....	336
Przekład na język polski	339
Lekcja 15	
<i>Hantcha i hangŭl</i> - pięć tysięcy lat historii, pięćset lat historii i pięćdziesiąt lat sporów	341
Słówka i zwroty	343
Komentarz gramatyczny	345
Ćwiczenia.....	346
Przekład na język polski	349
Lekcja 16	
Pismo chińskie? Czy może dalekowschodnie?	353
Tekst dodatkowy do samodzielnej lektury	354
Słówka i zwroty	357
Komentarz gramatyczny	362
Przekład na język polski	363
Klucz do ćwiczeń tłumaczeniowych	365
Indeks końcówek i form gramatycznych	370
Bibliografia	372
Od autorów	373
Posłowie (w języku koreańskim)	374

Podstawy morfologii i składni koreańskiej

I Morfologiczna charakterystyka zasobu leksykalnego

W obrębie słownictwa współczesnego języka koreańskiego wyróżnić trzeba trzy odrębne warstwy, które różnią się między sobą zarówno pod względem budowy morfemów, jak i dystrybucji w tekście. Są to: morfemy rodzime (A), morfemy sinokoreańskie (B) oraz morfemy pochodzenia obcego (C), wśród których przeważają zapożyczenia z języka angielskiego lub przejęte za pośrednictwem angielszczyzny.

A	B	C
크- <i>duży</i>	(大) -대- <i>duży, wielki</i>	그랜드 <i>wielki (ang. grand)</i>
작- <i>mały</i>	(小) -소- <i>mały</i>	미니 <i>mini</i>
물 <i>woda</i>	(水) -수- <i>woda</i>	워터 <i>woda (ang. water)</i>
눈 <i>oczy, oko</i>	(目) -목- <i>oczy, oko</i>	아이 <i>oczy (ang. eye)</i>

W połączeniach wielomorfemowych obowiązuje na ogół reguła jednorodności, tzn. morfemy łączą się ze sobą w wyrazy czy człony składniowe w obrębie jednej warstwy:

A	B
크다 <i>duży</i>	대소 <i>duży czy (i, lub) mały</i>
작다 <i>mały</i>	대국 <i>wielki kraj, mocarstwo</i>
눈물 <i>łzy</i>	소국 <i>mały kraj</i>
큰 물 <i>powódź, wielka woda</i>	대수 <i>powódź (wielka woda)</i>
작은 나라 <i>mały kraj</i>	
큰 나라 <i>duży kraj</i>	
C	
그랜드 피아노 <i>fortepian</i>	
그랜드 오페라 <i>opera</i>	

미니 카	<i>mały samochód</i>
미니 스커트	<i>spódnica mini</i>
미네럴 워터	<i>woda mineralna (ang. mineral water)</i>
워터 탱크	<i>zbiornik na wodę (ang. water tank)</i>
아이 섀도	<i>cienie do oczu (ang. eye shadows)</i>
아이 카메라	<i>kamera do zdjęć panoramicznych (szerokokątnych) (ang. eye camera)</i>

Występują tu jednak także i liczne połączenia morfemów o charakterze hybrydalnym.

물 탱크	<i>zbiornik na wodę</i>	(AC)
몇 일	<i>liczba dni</i>	(AB)
석유 램프	<i>lampa naftowa</i>	(BC)
색종이	<i>kolorowy papier</i>	(BA)

Warstwa sinokoreańska jest szczególnie rozbudowana, oblicza się nawet, że morfemów sinokoreańskich jest więcej niż morfemów rodzimych. Na ogół między morfemami warstwy A i B istnieje mniej lub bardziej ścisła odpowiedniość. Ogromna większość morfemów warstwy B posiada jeden lub kilka odpowiedników w obrębie warstwy A:

	B	A	
(人)	- 인 -	사람	<i>człowiek</i>
(木)	- 목 -	나무	<i>drzewo</i>
(國)	- 국 -	나라	<i>kraj</i>
(來)	- 내(래) -	오-	<i>przyjść, przyjechać</i>
(多)	- 다 -	많-	<i>liczny</i>
(少)	- 소 -	적-	<i>nieliczny</i>

Wszystkie morfemy sinokoreańskie są jednosylabowe, podczas gdy w obrębie warstwy rodzimej dominują morfemy wielosylabowe. Warstwa sinokoreańska tworzy we współczesnym języku koreańskim odrębny, autonomiczny podsystem z własnym zasobem reguł gramatycznych, który umożliwia tworzenie w tekstach rozmaitych połączeń wyrazowych, w tym także

bardziej rozbudowanych fraz a nawet zdań składających się z samych tylko morfemów sinokoreańskich.

B	A	
백마(白馬)	<i>biały koń</i>	흰 말
호인(好人)	<i>dobry człowiek</i>	좋은 사람
독서(讀書)	<i>czytać książki</i>	책을 읽다
등하불명(燈下不明)	<i>najciemniej pod latarnią</i>	등잔 밑이 어둡다
무호동중이작호 (無虎洞中狸作虎)	<i>na bezrybiu i rak ryba; (dosł. gdzie brak tygrysa, tam borsuk jest tygrysem)</i>	범이 없는 곳에서는 너구리가 범 노릇을 한다

W odróżnieniu od podsystemu rodzimego, który jest językiem syntetycznym i aglutynacyjnym, podsystem sinokoreański ma charakter analityczny (z wewnętrznego punktu widzenia) i pozycyjny, gdyż zachowuje cechy klasycznego języka chińskiego. Syntetyczność połączeń morfemowych (z zewnętrznego punktu widzenia) jest tu jednak narzucana przez podsystem rodzimy, który w stosunku do sinokoreańskiego pełni rolę nadrzędną. Zgodnie z tym morfemy sinokoreańskie mają więc w większości charakter niesamodzielny i jako człony zdania muszą być połączone przynajmniej z jakimś drugim morfemem. Istnieją wprawdzie morfemy sinokoreańskie odznaczające się samodzielnością składniową, są one jednak zdecydowanie rzadsze:

산(山)	<i>góra</i>
차(茶)	<i>herbata</i>
차(車)	<i>samochód</i>
병(病)	<i>choroba</i>
병(瓶)	<i>butelka</i>
회(會)	<i>zebranie</i>

Można mówić, że należą one do obydwu podsystemów jednocześnie. Podsystem sinokoreański jest zdecydowanie uboższy w końcówki fleksyjne, posiada jednak ogromny zasób formantów słowotwórczych, chociaż w jego obrębie trudno jest oddzielić morfologię i słowotwórstwo od składni. W obrębie konstrukcji słowotwórczych z kolei trudno jest jednoznacznie oddzielić kompozycję od derywacji.

Przykładami typowych sinokoreańskich formantów słowotwórczych mogą być:

sufiksy

-자	학자(學者)	<i>uczony</i>
-인	한국인(韓國人)	<i>Koreańczyk</i>
-사	의사(醫師)	<i>lekarz, medyk</i>

(sufiksy te tworzą nazwy wykonawców czynności i nosicieli cech)

prefiksy

미-	<i>jeszcze nie</i>	미정(未定)	<i>nie zdecydowany</i>
최-	<i>naj-</i>	최신(最新)	<i>najnowszy</i>
초-	<i>nad-</i>	초음속(超音速)	<i>naddźwiękowy; szybkość naddźwiękowa</i>

Wyrazy sinokoreańskie tworzą w języku koreańskim zdecydowaną większość słownictwa terminologicznego. Odrębnym zjawiskiem jest istnienie w języku koreańskim tzw. 한문(漢文), czyli klasycznych tekstów chińskich w wersji sinokoreańskiej. W takiej postaci istnieją utwory klasycznej literatury chińskiej oraz koreańskiej napisane w klasycznej chińszczyźnie. Są one odczytywane w wersji sinokoreańskiej albo też, w wypadku dłuższych tekstów, tłumaczone częściowo na podsystem rodzimy, z dodatkiem rodzimych elementów gramatycznych, takich jak czasowniki posiłkowe czy końcówki. Jako przykład takiego tekstu może posłużyć sentencja chińskiego myśliciela Mencjusza (chiń. 孟子 *Mèng-zǐ*, kor. 맹자) o postaci zdania współrzędnie złożonego, gdzie w wersji koreańskiej występuje partykuła tematu 는 oraz posiłkowe czasowniki 하다, tutaj w spójnikowej postaci 하고 a oraz 니라 jako finitywna postać spójki.

愛人者人恒愛之敬人者人恒敬之

애인자인항애지경인자인항경지

愛人者는 人恒愛之하고 敬人者는 人恒敬之니라.

애인자는 인항애지하고 경인자는 인항경지니라.

Tego, kto kocha innych, ludzie darzą miłością, a tego, kto rozumie i szanuje innych, ludzie darzą szacunkiem.

Z tekstów 한문 pochodzą liczne w języku koreańskim sentencje cztero-morfemowe, takie jak np.

무미건조 (無味乾燥)	<i>nudny jak flaki z olejem, nieokreślony jak galareta</i>
생사불명 (生死不明)	<i>zaginiony bez wieści</i>
유명무실 (有名無實)	<i>to tylko pusty dźwięk, całkowicie fikcyjny</i>
불요불급 (不要不急)	<i>nic pilnego</i>
불언가지 (不言可知)	<i>słowa nie są tu potrzebne, można zrozumieć bez słów</i>

W obrębie morfemów obcych najliczniejszą grupę stanowią zapożyczenia z języka angielskiego. Występują wśród nich zarówno pojedyncze wyrazy, jak i zapożyczenia wielowyrazowe.

버스	<i>autobus</i>	<i>(bus)</i>
텔레비전	<i>telewizja</i>	<i>(television)</i>
컴퓨터	<i>komputer</i>	<i>(computer)</i>
컴팩트 디스크	<i>płyta kompaktowa</i>	<i>(compact disc)</i>
마스크	<i>maska</i>	<i>(mask)</i>

Szczególnie liczną grupę zapożyczeń stanowią angielskie skrótowce, w tym także i akronimy, gdyż angielski *spelling* funkcjonuje tu jako system pomocniczy.

TV (티비)	<i>telewizja</i>	<i>(television)</i>
LP (엘피)	<i>płyta długogrająca</i>	<i>(longplay)</i>
UN (유엔)	<i>ONZ</i>	<i>(United Nations)</i>
마이크	<i>mikrofon</i>	<i>(microphone)</i>
킬로	<i>kilometr</i>	<i>(kilometer)</i>
수퍼	<i>supermarket</i>	<i>(supermarket)</i>

II Morfologia wyrazów rodzimych

Wyrazy rodzime mogą składać się z tematu fleksyjnego i końcówek gramatycznych. Rzeczowniki mogą występować w postaci samego tematu fleksyjnego (z zerową końcówką). Natomiast czasowniki i przymiotniki muszą występować łącznie z jakąś końcówką.

거리	<i>ulica</i>		
종이	<i>papier</i>		
물	<i>woda</i>		
흐르-	<i>płynąć, ciec</i>	흐르다	<i>płynąć, ciec (forma słownikowa)</i>
쓰-	<i>pisać</i>	쓰다	<i>pisać (forma słownikowa)</i>
없-	<i>nie być, nie mieć</i>	없어서	<i>ponieważ nie ma (forma niefinitywna)</i>
움직이-	<i>poruszać się</i>	움직임	<i>ruch (forma nominatywna)</i>
받-	<i>otrzymać</i>	받았던	<i>dawno otrzymany (forma przydawkowa)</i>

Jako hasła słownikowe wszystkie rzeczowniki występują z końcówką zerową, czasowniki i przymiotniki zaś z końcówką -다. Pod względem budowy słowotwórczej wyrazy dzielimy na wyrazy proste i wyrazy podzielne słowotwórczo, w obrębie których występują złożenia i derywaty.

wyrazy proste wyrazy złożone

꽃	<i>kwiat</i>	꽃다발	<i>bukiet kwiatów</i>	(꽃 <i>kwiat</i> , 다발 <i>bukiet</i>)
불	<i>ogień</i>	불꽃	<i>plomień</i>	(불 <i>ogień</i> , 꽃 <i>kwiat</i>)
불	<i>ogień</i>	불나다	<i>wybuch pożar</i>	(불 <i>ogień</i> , 나다 <i>pojawiać się</i>)
배	<i>gruszka</i>	배나무	<i>grusza</i>	(배 <i>gruszka</i> , 나무 <i>drzewo</i>)
배	<i>łódź</i>	고기배	<i>łódź rybacka</i>	(고기 <i>ryba</i> , 배 <i>łódź</i>)
날	<i>dzień</i>	날짜	<i>data</i>	(날 <i>dzień</i>)
날개	<i>skrzydło</i>	날개치다	<i>uderzać skrzydłami</i>	(날개 <i>skrzydła</i> , 치다 <i>uderzać</i>)

derywaty z prefiksami i sufiksami

첫-	<i>początkowy, pierwszy</i>	
첫소리	<i>początkowy dźwięk</i>	(소리 <i>dźwięk</i>)
첫사랑	<i>pierwsza miłość</i>	(사랑 <i>miłość</i>)

첫잠	<i>pierwsza faza snu,</i> <i>płytki sen</i>	(잠 <i>sen</i>)
첫여름	<i>początek lata</i>	(여름 <i>lato</i>)
-질	(sufiks tworzący nazwy czynności od nazw narzędzi lub wykonawców)	
가위질	<i>cięcie nożycami</i>	(가위 <i>nożyce</i>)
빗질	<i>czesanie grzebieniem</i>	(빗 <i>grzebień</i>)
손가락질	<i>pokazywanie palcem</i>	(손가락 <i>palec</i>)
다리미질	<i>prasowanie żelazkiem</i>	(다리미 <i>żelazko</i>)
도둑질	<i>kradzież, złodziejstwo</i>	(도둑 <i>złodziej</i>)

Podamy tu teraz najczęściej spotykane prefiksy i sufiksy rzeczownikowe i czasownikowe:

prefiksy rzeczownikowe

군-	<i>zbędny, niepotrzebny</i>	
군사람	<i>zbędny człowiek</i>	
군말	<i>niepotrzebna gadanina</i>	
군소리	<i>niepotrzebna paplanina, próżne gadanie</i>	
군더더기	<i>coś zbędnego</i>	
날-	<i>surowy, niedojrzały, zielony</i>	
날고기	<i>surowe mięso</i>	
날달걀	<i>surowe jajko</i>	
날가죽	<i>surowa skóra</i>	
날감	<i>zielony owoc śliwy daktylowej</i>	
날-	(prefiks oceniający negatywnie)	
날강도	<i>bezczelny rabunek</i>	
날도둑	<i>bezczelny złodziej</i>	

덧-	<i>zewnątrzny, tworzący drugą warstwę</i>
덧문	<i>zewnątrzne (podwójne) drzwi lub okno</i>
덧신	<i>kalosze</i>
덧니	<i>dodatkowy ząb</i>
맏-	<i>najstarszy</i>
맏누이	<i>najstarsza siostra</i>
맏딸	<i>najstarsza córka</i>
맏아들	<i>najstarszy syn</i>
맏형	<i>najstarszy brat</i>
몫-	<i>liczny (wiele, różni)</i>
몫사람	<i>wielu ludzi, różni ludzie</i>
몫새	<i>wiele ptaków</i>
몫소리	<i>wiele głosów, różne głosy</i>
옛-	<i>dawny, stary</i>
옛날	<i>dawno, dawne czasy (dni)</i>
옛이야기	<i>stara opowieść, stare dzieje</i>
옛일	<i>dawne sprawy, przeszłość</i>
웃-	<i>górnny, wyższy</i>
웃도리	<i>górnna część ubrania</i>
웃어른	<i>zwierzchnik</i>
웃사람 (웃사람)	<i>człowiek wyższy rangą</i>
참-	<i>prawdziwy, naprawdę, czysty</i>
참말	<i>naprawdę, czysta prawda</i>
참기름	<i>olej sezamowy (dosł. prawdziwy olej)</i>

참뜻 *prawdziwy (dokładny) sens*
참사람 *prawdziwy (dobry) człowiek*

첫- *początkowy, pierwszy, wczesny*

첫가을 *wczesna jesień*
첫걸음 *pierwszy krok*
첫소식 *pierwsza wiadomość*
첫눈 *pierwszy śnieg*

풋- *świeży, niedojrzały*

풋사랑 *szczenięca miłość*
풋내기 *niedojrzały, nowicjusz, zielony*
풋사과 *niedojrzałe, zielone jabłka*
풋밤 *niedojrzałe kasztany*

햇- *tegoroczny (wyhodowany w tym roku, z tegorocznego zbioru)*

햇곡식 *nowe zboże*
햇사과 *nowe jabłka*
햇병아리 *młode pisklęta, nieopierzony (o człowieku)*
햇콩 *nowa, tegoroczna fasola*

헛- *próżny, daremny, bezowocny, fałszywy, bezpodstawny*

헛노력 *daremny wysiłek*
헛수고 *próżna fatyga*
헛소문 *fałszywe plotki*
헛소리 *pustosłowie*

prefiksy czasownikowe

덧- *dodać, dołączyć (pol. do-)*

덧붙이다 *doczepić, dołączyć (co do czego)* (붙이다 *przyczepić*)
덧붙다 *doczepić się, dołączyć się* (붙다 *przyłgnąć*)

덧입다 *nałożyć na siebie dodatkowo (jeszcze co)* (입다 *wkładać na siebie, ubierać się*)

들- (wyraża intensywność stanu lub czynności)

들볶다 *bardzo dokuczać* (볶다 *dokuczać*)
들부딪다 *silnie uderzyć (w co), zderzyć się (z czym)* (부딪다 *zderzyć się, wpaść na siebie*)

되- *znowu, ponownie (pol. od-)*

되살다 *odżyć, powrócić do życia* (살다 *żyć*)
되세우다 *ponownie założyć, ustanowić* (세우다 *ustanowić*)

뒤- (wyraża intensywność stanu lub czynności)

뒤흔들다 *silnie zakołysać, wstrząsnąć (czym)* (흔들다 *potrzęsnać*)
뒤바르다 *posmarować grubo (co czym)* (바르다 *smarować co czym*)

빳- (wyraża czynność nieudaną lub błędnie zrealizowaną)

빳맞다 *chybić* (맞다 *trafić*)
빳디디다 *potknąć się, źle stąpnąć* (디디다 *stąpać, stanąć (na czym)*)
빳듣다 *przesłyszeć się, źle usłyszeć* (듣다 *słyszeć, słuchać*)

설- (wyraża niedokładne, niepełne wykonanie czynności lub nieosiągnięcie naturalnego rezultatu)

설보다 *nie dojrzeć dokładnie, źle zobaczyć* (보다 *patrzeć, widzieć*)
설익다 *być nie dogotowanym, niedojrzałym* (익다 *być dobrze ugotowanym, dojrzałym*)
설삶다 *nie dogotować* (삶다 *ugotować*)

긷-	(wyraża zniszczenie przedmiotu w rezultacie energicznego wykonania czynności)	
긷밟다	<i>zadeptać, podeptać, zmiażdżyć stopami</i>	(밟다 <i>deptać (po czym)</i>)
긷이기다	<i>rozmiażdżyć, zetrzeć na miazgę</i>	(이기다 <i>mleć, rozgniatać, rozdrabniać</i>)
긷마다	<i>porozbijać na kawałki, rozwalić na kawałki</i>	(마다 <i>rozbijać, uderzać</i>)
치-	(wyraża nakierowanie czynności ku górze)	
치뜨다	<i>spojrzeć w górę, podnieść wzrok (na co)</i>	(뜨다 <i>skierować spojrzenie, otworzyć oczy</i>)
헛-	(wyraża niedokładne, nieudane wykonanie czynności lub nieosiągnięcie jej celu)	
헛보다	<i>nie zobaczyć dobrze</i>	(보다 <i>zobaczyć</i>)
헛보이다	<i>nie być widzianym właściwie, nie być ukazany poprawnie</i>	(보이다 <i>być widzianym</i>)
헛들다	<i>źle słyszeć</i>	(들다 <i>słyszeć</i>)
휘-	(wyraża intensywność czynności)	
휘감다	<i>mocno owinać</i>	(감다 <i>owijać</i>)
휘몰다	<i>pędzić samochodem, gnać co koń wyskoczy</i>	(몰다 <i>jechać samochodem, prowadzić, kierować</i>)

W obrębie słowotwórstwa przymiotników odprzymiotnikowych sufiksy z samogłoskami *아* lub *오* wyrażają pozytywną ocenę wyrażanej cechy, natomiast sufiksy złożone z samogłosek *어* bądź *우* wyrażają nacechowanie negatywne.

검다	czarny	거뭇다	bardzo czarny, czarny
		시커멓다	jak skała

		새까맣다	czarniutki, czarniusieńki
희다	biały	새하얗다	bieluški
푸르다	zielony, niebieski	파랗다	zieloniutki
길다	długi	시퍼렇다	zgniłozielony
누르다	żółty	길다랗다	długachny
		누렇다	brudnożółty
		노랗다	żółciutki

III Części mowy

W języku koreańskim wyróżniamy następujące klasy części mowy:

1. rzeczowniki (właściwe i defektywne) i zaimki rzeczowne (mieszczą się tu również tzw. przyimki złożone)

바다 *morze*, 호수 *jezioro*, 비행기 *samolot*, 김재영 *Kim Chaeyöng* (imię własne), 쌀 *ryż (jako uprawa)*, 나 *ja*, 이것 *to*

2. przymiotniki, wskazujące zaimki przymiotne i czasowniki (stanowią one jedną wspólną kategorię części mowy, pełniących funkcję orzeczenia w zdaniu i posiadających w większości wspólne końcówki gramatyczne, z dwiema podklasami: przymiotników i czasowników)

넓다 *szeroki*, 깊다 *głęboki*, 어렵다 *trudny*, 듣다 *słuchać*, 만들다 *robić, sporządzać*, 날다 *latać, lecieć*, 이야기하다 *opowiadać*, 그렇다 *taki*, 이 *ten*, 그 *tamten*

Należą tu również czasowniki posiłkowe -하다 *robić*, -지다 *stawać się*, -되다 *stawać się (kimś, czym)*.

3. przysłówki (pamiętać trzeba jednak, że przymiotniki koreańskie posiadają gramatyczną formę adverbialną, stąd też w tej klasie mieszczą się tylko tzw. przysłówki właściwe i nieregularne)

매우 *bardzo*, 많이 *licznie*, 나중에 *później, potem, w końcu, na koniec*, 지금 *teraz*, 오늘 *dzisiaj*

4. liczebniki główne i porządkowe (tzw. klasyfikatory stanowią nieodłączną część liczebnika)

하나 *jeden* (A) 일, *jeden* (B), 두번째 *drugi* (A), 제이 *drugi* (B)

5. partykuły i spójniki

만 *tylko*, 도 *także*, nawet, 그리고 *i*

RZECZOWNIK

Rzeczowniki koreańskie dzielą się na rzeczowniki zwykłe oraz defektywne, które nie mogą być używane jako samodzielne człony zdania, lecz muszą być poprzedzone wyrazem określającym. Rzeczowniki defektywne mogą być zatem członem konstytutywnym frazy nominalnej i tym różnią się od niesamodzielnych morfemów sinokoreańskich, które nie mogą być ani wyrazem zdania, ani członem frazy, a jedynie elementem składowym wyrazu złożonego lub derywatu.

rzeczowniki zwykłe

rzeczowniki defektywne

사람	<i>człowiek</i>	-분	<i>ten, kto, osoba która</i>
장소	<i>miejsce</i>	-곳	<i>to, gdzie</i>
물건	<i>rzecz</i>	-것	<i>to, co</i>

Aby podane tu rzeczowniki defektywne mogły wystąpić w roli członu składniowego zdania, muszą być połączone przynajmniej z zaimkami wskazującymi:

이 분 *ta osoba*

이 곳 *to miejsce, tutaj*

이 분이 아니다. (*분이 아니다.)

To nie jest ta osoba.

이 곳이 아니다. (*곳이 아니다.)

To nie tutaj. (dosł. To nie to miejsce.)

이 사람이 아니다.

To nie ten człowiek.

이 장소가 아니다.

To nie to miejsce.

Rzeczowniki defektywne używane są najczęściej jako tzw. substantywizatory składniowe, które służą do tworzenia zdań podrzędnych o postaci fraz nominalnych. Poprzedzają je zawsze przydawkowe formy orzeczenia.

-것 (w postaci skróconej 거) fakt, sprawa, zdarzenie

공부할 것입니다.

Będzie się uczył.

눈이 내리는 것이 좋지 않아요?

Czy to źle, że pada śnieg?

눈이 내릴 것 같아요.

Chyba spadnie śnieg.

-곳 miejsce

한자를 쓸 곳이 없다.

Nie ma miejsca na wpisanie znaków.

-분 osoba

늦게 오시는 분도 있어요.

Są osoby, które przychodzą później.

-이 osoba, człowiek

늦게 오는 이도 있어요.

Są i tacy, którzy przychodzą później.

-자 osoba, człowiek

늦게 오는 자도 있다.

Są osoby, które przychodzą później.

-데¹ wypadek, czas, sytuacja

머리가 아픈 데에는 아스피린이 좋다.

Na ból głowy dobra jest aspiryna.

-데² miejsce

그분은 먼 데서 오셨다.

Przyjechał do nas z daleka.

-수 możliwość

갈 수 있습니다.

Może jechać.

-줄 umiejętność, zdolność (do czego)

워드프로세서로 쓸 줄 알아요.

Umiesz pisać na word-procesorze?

-지¹ czas (od jakiegoś zdarzenia)

우리가 만난 지 한달이 지났다.

Od naszego spotkania upłynął miesiąc.

-지² (substantywizator do pytań zależnych)

이 자동차가 얼마나 비싼지 몰라요.

Nie wiem, jak drogi jest ten samochód.

그가 무슨 잡지를 읽는지 몰라요.

Nie wiem, jakie czasopismo on czyta.

-중 moment (jakiejś czynności)

시험을 보는 중입니다.

Jest w trakcie zdawania egzaminu.

-뿐 (substantywizator ograniczenia)

전화로 이야기를 했을 뿐 만날 수 없었어요.

(Tylko) rozmawialiśmy przez telefon, ale nie mogłem się z nim spotkać.

그는 노래를 잘 부를 뿐만 아니라 춤도 잘 춰요.

On nie tylko dobrze śpiewa, ale i dobrze tańczy.

-리 powód, przyczyna

그렇게 돈을 많이 썼을 리가 없어요.

Nie było powodu, żeby wydawał tak dużo pieniędzy.

-참 zamiar, postanowienie

이것을 친구에게 이야기할 참입니다.

Mam zamiar opowiedzieć o tym koledze.

-터¹ zamiar, pragnienie, oczekiwanie
(w ściągniętej postaci orzeczenia 테)

나는 시험을 잘 볼 테요(터이에요).

Chciałbym dobrze zdać egzamin.

-터² przyczyna, powód

추울 테니(터이니) 밖으로 나가지 말라.

Ponieważ jest zimno, nie wychodź na dwór.

-채 niezmieniony stan, tak jak jest

구두를 신은 채 방에 들어왔다.

Wszedł do pokoju (tak jak był) w butach.

-겸 jednocześnie

논문을 쓰고 문헌도 볼 겸 열람실에 가요.

Chodzę do czytelní, żeby pisać pracę i sprawdzać bibliografię.

-바 zakres (wiedzy, zadania itd.); sposób, metoda

여러분들이 아시는 바와 같이 지금 우리 회사가 휴업 중입니다.

Jak panowie wiedzą, nasza firma teraz nie pracuje.

요즘 들리는 바에 따르면 새로운 내각이 내주일에 만들어진다고 해요.

Jak się ostatnio słyszy, nowy rząd powstanie w przyszłym tygodniu.

어찌 할 바를 모르겠습니다.

Nie wiem, co zrobić (jak postąpić).

-만큼 stopień

내가 기억할 만큼 중요한 것이 아닙니다.

Nie jest to aż tak ważna sprawa, żebym miał to zapamiętać.

-탓 powód, przyczyna

위스키를 과음한 탓으로 머리가 아파요.

Boli mnie głowa, bo wypilem za dużo whisky.

-때문 powód, przyczyna (wymaga przed sobą nominalnej postaci
orzeczenia)

부산에 갔기 때문에 여기에 없습니다.

Ponieważ pojechał do Pusanu, nie ma go tutaj.

-무렵 pora, przybliżony czas (czego)

내가 결혼할 무렵에 아버님이 돌아가셨다.

Kiedy już zbliżał się mój ślub, umarł mi ojciec.

-적 doświadczenie (czego)

한라산에 올라간 적이 있어요?

Czy wszedł pan już kiedyś na górę Halla?

-편 strona, ten drugi, kierunek

그는 돈이 많이 있는 편이다.

On jest z tych, co mają dużo pieniędzy. On należy do ludzi zasobnych.

-한 stopień, zakres (czego)

가족을 도울 수 있는 한 도왔어요.

Pomagał rodzinie na tyle, na ile mógł.

-바람 przyczyna, powód

바람이 부는 바람에 모자가 날아갔다.

Kapelusz pofrunął porwany przez wiatr.

-김 sposobność, okazja

우체국에 편지를 부치러 온 김에 돈도 찾았어요.

Jak poszedłem na pocztę, żeby wysłać list, to przy okazji pobrałem pieniądze.

-체 udając, że

그 일을 모르는 체하고 질문도 하지 않았어요.

Udając, że o tym nie wie, o nic nawet nie pytał.

-따름 tylko, jedynie (substantywizator ograniczenia)

잘 집중할 수 없어서 이야기를 듣기만 할 따름입니다.

Nie mogę się dobrze skupić i tylko słucham, co mówią inni.

-대로¹ stan (zgodny z czym), według, zgodnie z

아빠가 약속한 대로 선물을 사 주었다.

Tata, tak jak obiecał, kupił prezent.

-대로² czas (zaraz po, jak tylko)

연락이 오는 대로 가르쳐 주세요.

Jak tylko będzie pan miał wiadomość, proszę mi powiedzieć.

Jako człony zdania rzeczowniki łączy się z różnymi końcówkami wyrażającymi ich rolę składniową i związki semantyczne z pozostałymi członami zdania. Są wśród nich końcówki odpowiadające polskim przypadkom, końcówki wyrażające relacje przestrzenne i czasowe, a także końcówki tematu zdania. Wiele spośród nich posiada warianty pozycyjne: pospółgłoskowe (C) i posamogłoskowe (V) i ich wybór uzależniony jest od wygłosu rzeczownika. Kończówki mianownika i celownika posiadają warianty honoryfikatywne, dodawane do rzeczowników nacechowanych znaczeniem grzeczności (H). A oto lista najważniejszych końcówek:

Funkcja (odpowiedniki polskie)	Kończówka	Przykład
mianownik, podmiot zdania, orzecznik w zdaniu imiennym	(C)이	학생이 <i>student</i>
	(V)가	바다가 <i>morze</i> 중국사람이 아니다 <i>nie jest</i> <i>Chińczykiem</i>
	(H)께서	어머님께서 <i>matka (użycie grzeczne)</i>
temat zdania	(C)은	책은 <i>książki</i>
	(V)는	잡지는 <i>czasopismo</i>
dopełniacz f. przydawkowa	의	친구의 집 <i>dom kolegi</i>
	∅	친구 집 <i>dom kolegi</i> 한국의 전통 <i>tradycja koreańska</i> 한국 전통 <i>tradycja koreańska</i>

dopełniacz f. przydawkowa	스 (po niektórych rzeczownikach zakończonych na V)	나뭇가지 <i>gałąź drzewa</i> 배속에 <i>w brzuchu, wewnątrz, w środku</i> 바닷바람 <i>wiatr od morza</i>
dopełniacz f. przydawkowa	fonem geminujący (nie zapisywany)	호수가 (<i>hosu^{l?}ka</i>) <i>brzeg jeziora</i> 강가 (<i>kan[?]ka</i>) <i>brzeg rzeki</i>
biernik	(C)을 (V)를	논문을 쓰다 <i>pisać artykuł</i> 친구를 만나다 <i>spotkać kolegę</i>
celownik	에 (rzecz. nież.) 에게 (rzecz. żyw.) 한테 (rzecz. żyw. w stylu mówionym) (H)께	한국에 <i>dla Korei</i> 친구에게 <i>koledze</i> 어머니한테 <i>matce</i> 선생님께 <i>panu profesorowi</i>
miejsownik (znaczenie lokatywne) kierunek <i>w, ku, do</i> znaczenie czasowe <i>w</i>	에	방에 <i>w pokoju</i> 한국에 <i>w Korei, do Korei</i> 여름에 <i>w lecie, latem</i> 한시에 <i>o pierwszej</i> 금요일에 <i>w piątek</i>
miejsownik (znaczenie czynnościowe) <i>w</i> kierunek <i>z, od</i>	에서	방에서 <i>w pokoju (+ czasownik czynnościowy) np. 공부하다 uczyć się</i>
	에서	서울에서 <i>z Seulu</i>
	에게서 (rzecz. żyw.)	친구에게서 <i>od kolegi</i>
	한테서 (rzecz. żyw.)	친구한테서 <i>od kolegi</i>
znaczenie przestrzenne <i>do, aż do</i>	까지	벽까지 <i>do ściany</i>
znaczenie czasowe <i>od</i>	부터	토요일부터 <i>od soboty</i>